

**Տ. ԴԱՎԻԹ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԱՐԱԿՅԱՆԻ ՔԱՐՈՉԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄՎՅՐ ՏԱճԱՐՈՒՄ
ԴԱՏԱՎՈՐԻ ԿԻՐԱԿԻԻՆ ՄԱՏՈՒՅՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**
(21 մարտի 2004 թ.)

«...Եվ հարապնորեն աղոթել առանց ձանձրանալու»:
(Ղուկ. ԺՀ 1)

Մեծի պահոց հինգերորդ կիրակին, որ կը օգոստի Դատավորաց կիրակի, այդ անունը սրացած է այն առակեն, որ այսօր ճաշու Վվելքարանի ընթացքին կարդացվեցավ:

Քաղաքի մը մեջ անիրավ դափավոր մը կար, որ Ասպուծմն չէր վախնար և մարդոց նկարմամբ հարզանք չուներ: Նույն քաղաքին մեջ կգիտնվեր խեղճ որբեայրի մը, այրի կին մը, որ դափ մը ուներ իր զիսավոր ոստիսին դիմաց, թշնամիին դիմաց: Քանիցս այդ այրին կրախի դուռը դափավորին, սակայն դափավորը կանփեսն այրիին խնդրանքը: Բայց այրին հարապնաքար, մնայուն կերպով դուռը կրախե, և օր մը այդ դափավորը ինքն իրեն կըսն. «Ձեն ես Ասպուծմն չեմ վախնար, մարդոց նկարմամբ հարզանք չունիմ, բայց դափը գենեմ այս այրիին, որպեսզի այլևս գիտ չձանձրացնե» (Ղուկ. ԺՀ 4-5): Ուրեմն անիրավ դափավոր մը երբ դափը կրեսն այրիի մը, հապա որքան բարեզութն Ասպված պիտի լսե խնդրանքը, աղոթքը Իր հավաքացյաներուն:

Աղոթքը զիսավոր կապն է Արարջին և արարածին միջն, միերմիկ հարաբերությունը մարդուն և Ասպուծուն միջն: Գերազոյն սիրողները եղած են աղոթասաց մարդիկ, աղոթող մարդիկ: Դին Կրակարանի Դավթեն սկսյալ մինչև Շոր, և Նոր Կրակարանի Շովհաննեսն ու Պողոսը և Ստեփաննոսը, Շնորհայինները, Նարեկացինները մեր Եկեղեցվո մեջ, Օգոստի նուսները, Թուվմաս Գեմրացինները Տիեզերական Եկեղեցվո մեջ եղած են մեծագույն աղոթողները, որոնք սիրած են զԱսպված և սիրած են մարդ եսկը:

Դուն ալ, ով հավաքացյալ, ամողրադաձիր պահ մը աղոթքի այս կիրակիին և հարց գուր դուն քեզի: Մի՞թե քո սենյակի մննության մեջ, առանձնության մեջ կաղոթես, կրնաս սրեղծել միերմիկ հարաբերություն Ասպուծուն և քո միջն: Եթե քո հոգին կիսի Անոր Շոգիին, Ասպծո եեթ առանձին միերմիկ պահեր կրնաս սրեղծել: Եթե այն, կրնաս հիշել ավելի երջանիկ պահ մը, երբ զերզմայլանքի և հոգեկան հափշրակության մեջ կգիտնվիս և դեմ հանդիման կըլլաս Ասպուծուն եեթ: Աղոթքի պահեր Եկեղեցին սրեղծած է միշտ:

Դատավորներ եղած են հաճախ անարդար, բայց երբեմն նաև արդար, որոնք դափը գենեսած են անձերու և կամ ժողովուրդներու: Մեր ազգային կյանքի ընթացքին ունեցած ենք երբեմն դափավորներ, երբ մեր աղոթքներով, հարապն աղոթքներով կրցած ենք մեղմացնել անոնց սրբերը, ամորել զիրենք, որպեսզի արդարությամբ նային մեր դափին: Բայց երբ արհամարհած են արդար դափերը, այդ պարագային առաջնորդությամբ և դեկավորությամբ մեր մեծ նախմյաց՝ կրցած ենք մեր աշ ձեռքին պահել խաչն ու Վվելքարանը և ձախ ձեռքին հայոց պարմության մեծ զիրքը և, ինչու չէ, նաև՝ սուրը:

Այսպես, մեր պատմության ընթացքին, IV դարուն, երբ Վաչեանց շարժումը գեղի կունենար Նպատ լեռան վրա, հայրենասեր Վրթանես Կաթողիկոսը՝ որդին Գրիգոր Լուսավորչի, կրածալերեր խաչով մարդիկները այդ պատերազմին:

Երբ Ազարայի դաշտին վրա Վարդանանց պատերազմի ընթացքին ուխրապահ նախարարներ կպայքարեին պարսիկ բանակին դեմ, Ասոնդ Երեց մը կրածալերեր հայ մարդիկները իր խաչով:

Երբ լինել-զինելու գերազույն պահը հասած էր հայ ժողովուրդին Մեծ Եղեռննեն հետո, 1918-ի Մայիսյան կոհվներուն, Գարեգին Վարդապետ Հովսեփյանց, ապա Եպիսկոպոս և Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիո, խաչով կրածալերեր հայ ժողովուրդի զավակները, և անոնք կիաղթեին և կկերպեին հայրենիքի ազարությունն ու անկախությունը:

Դպրավորաց այս կիրակին կարելի է կոչել նաև աղոթքի՝ կիրակի մը, աղոթքի կիրակի մը մեր հայրենիքի, Մայր Աթոռի, հայ ժողովուրդի բարզավաճման, հառաջիմության, անշարժության և անսասանության համար:

Եվ ուրախ եմ, որ այս կիրակին հանդիպեցավ իմ առաջին ձևով ուստի քարոզը, երբ վերադարձա Մայր Աթոռ՝ ծառայելու համար Հայ Եկեղեցվո՛ ընդ հովանյալ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայուսապետ Գարեգին Երկրորդին: Այս առթով իմ ուխտն ամբողջությամբ կվերանորոգեմ ըլլալու համար մին այն միաբաններնեւ Մայր Աթոռի, որը կծագի քակավին շարունակել իր հոգևոր և ազգային գործը մեր Եկեղեցվո բարօրության, անշարժության և անսասանության համար:

Այս առթիվ կոչ կուղղեմ իմ բոլոր միաբան Եղբայրներու՝ ըսելու համար անոնց, որ բոլոր ալ անկեղծությամբ պեսք է հավաքվինք Վեհափառ Հայրապետի շուրջ, սեր, պարկառանք, հնագանեղություն և հավաքարմություն ունենանք իր անձին նկարմամբ, որովհետք ով որ կծեռնադրվի և կօծվի կաթողիկոս, ձևով մը իր մեջ կմարմնացն մեր նախնյաց, մեր նախահայրերու առաքինությունները և շնորհները: Եվ ուրախ եմ, որ ոնինք կորովի, աղոթող երիտասարդ, առաքինություններով լեցուն Հայրապետ մը, և բոլորս աղոթներ Նորին Սրբության համար, հայցենք Տիրոջն, որ իր ազգանվեր, Եկեղեցանվեր և մարդկության հանդեպ ունեցած իր բոլոր առաքինությունները ի կարգար ածվին և հաջողությամբ պսակվին, հաջողությամբ պսակվին վասն փառացն Աստուծուն և ի վայելումն ազգիս հայոց ամեն: